

ADVIES 03/2026

(uitgebracht krachtens artikel
287, lid 4, VWEU)

**over het voorstel voor een
verordening van de Raad
tot bepaling van het
meerjarig financieel kader
voor de jaren 2028-2034,**

(COM(2025) 571 final)

NL

EUROPESE
REKENKAMER

EU-begroting
2028-2034

Inhoud

Paragraaf

01-04 | Inleiding

01-04 | Waarom wij dit advies uitbrengen

01-02 | Rechtsgrondslag

03-04 | Achtergrond

05-17 | Kernboodschappen

06-13 | Voorgestelde MFK-maxima voor de periode 2028-2034 (hoofdstuk 1, artikel 2)

06-07 | Totale bedragen van het voorstel in vergelijking met het huidige MFK

08 | Vereenvoudiging van de begrotingsarchitectuur

09-10 | Begrotingstoewijzing onder gedeeld beheer en andere beheersvormen

11-12 | Profiel van de jaarlijkse vastleggingsmaxima

13 | Aanpassing van de maxima voor gedeeld beheer

14-17 | Flexibiliteit van de EU-begroting — speciale instrumenten (hoofdstuk 3)

18-23 | Specifieke opmerkingen

18-20 | Jaarlijkse herwaardering van het MFK (hoofdstuk 2, artikel 4)

21 | Herziening van het MFK (hoofdstuk 4, artikelen 9-12)

22-23 | Uiterste termijn voor het indienen van een voorstel voor het MFK 2035+ (hoofdstuk 5, artikelen 13 en 14)

Bijlagen

Bijlage I — Lijst van publicaties van de ERK waarnaar in dit advies wordt verwezen

Bijlage II — Voorgestelde wijzigingen voorzien van opmerkingen

Bijlage III — Voorgestelde MFK-maxima

Woordenlijst

Inleiding

Waarom wij dit advies uitbrengen

Rechtsgrondslag

- 01** Op 16 juli 2025 heeft de Europese Commissie het [voorstel voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader \(MFK\) voor de jaren 2028-2034 \(COM\(2025\) 571 final\)](#) goedgekeurd. Overeenkomstig [artikel 287, lid 4, VWEU](#) brengt de Europese Rekenkamer (ERK) op verzoek van een van de overige EU-instellingen adviezen uit. Dit advies is uitgebracht naar aanleiding van een verzoek van het Europees Parlement dat op 8 september 2025 is ontvangen.
- 02** Het voorstel van de Commissie is gebaseerd op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name [artikel 312, lid 2](#), waarin het volgende wordt bepaald: “De Raad stelt volgens een bijzondere wetgevingsprocedure een verordening tot bepaling van het meerjarig financieel kader. De Raad besluit met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, dat zich uitspreekt bij meerderheid van zijn leden.” Het voorstel is ook gebaseerd op [artikel 311](#), waarin de beginselen van het stelsel van eigen middelen van de EU zijn vastgelegd. Wij verstrekken een afzonderlijk advies over het voorstel van de Commissie voor een besluit betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2025) 574 final).

Achtergrond

- 03** In het voorstel worden de duur, de structuur en de uitgavenmaxima van het MFK 2028-2034 bepaald. Het gaat vergezeld van een [werkdokument van de diensten van de](#)

Commissie met analytische ondersteuning en een *mededeling* waarin de strategische grondgedachte en de beleidsprioriteiten die aan het voorstel ten grondslag liggen, worden uiteengezet. De belangrijkste wijzigingen die door de voorstellen worden geïntroduceerd, zijn:

- een vermindering van het aantal MFK-rubrieken van zeven naar vier;
- een reorganisatie en actualisering van de speciale en *flexibiliteitsinstrumenten*;
- een nieuwe methode om de bedragen van de uitgavenmaxima en andere in het MFK uiteengezette bedragen om te zetten van constante prijzen van 2025 in lopende prijzen.

04 Ons advies richt zich op deze wijzigingen in het MFK. Wij geven geen oordeel over het totale niveau van de voorgestelde bedragen.

Kernboodschappen

05 *Kader 1* geeft een overzicht van onze kernboodschappen. Deze worden in de volgende paragrafen verder uitgewerkt:

Kader 1

De kernboodschappen in het kort

- In vergelijking met het huidige MFK stijgt de voorgestelde totale begroting voor het MFK 2028-2034 met 59 % in lopende prijzen en met 39 % in prijzen van 2025, tot 1,26 % van het bruto nationaal inkomen van de EU. Wanneer de gereserveerde kredieten voor de terugbetaling van NextGenerationEU-leningen buiten beschouwing worden gelaten, stijgt het financieringsniveau in het kader van het gezamenlijke MFK 2021-2027 en de subsidies van NextGenerationEU met 11 % in lopende prijzen (173 miljard EUR) of daalt het met 5 % in prijzen van 2025 (79 miljard EUR). Wanneer deze bedragen worden berekend als percentage van het bruto nationaal inkomen van de EU en wanneer de terugbetaling van NextGenerationEU-leningen buiten beschouwing wordt gelaten, stijgen de bedragen voor de twee perioden van 1,13 % tot een voorgestelde 1,15 %.
- Het voorstel beoogt het begrotingskader te vereenvoudigen. De mate van vereenvoudiging voor de eindontvangers zal afhangen van de wijze waarop de uitvoeringsvoorschriften en controleregelingen worden ontworpen en in de praktijk worden toegepast.
- Er wordt voorgesteld om het aandeel van de EU-begroting dat onder *gedeeld beheer* valt met 20 procentpunten te verlagen (van 66 % naar 46 %). Een toename van *direct en indirect beheer* kan administratieve uitdagingen voor de Commissie met zich meebrengen. Deze toename kan ook van invloed zijn op de geografische spreiding van de uitgaven.

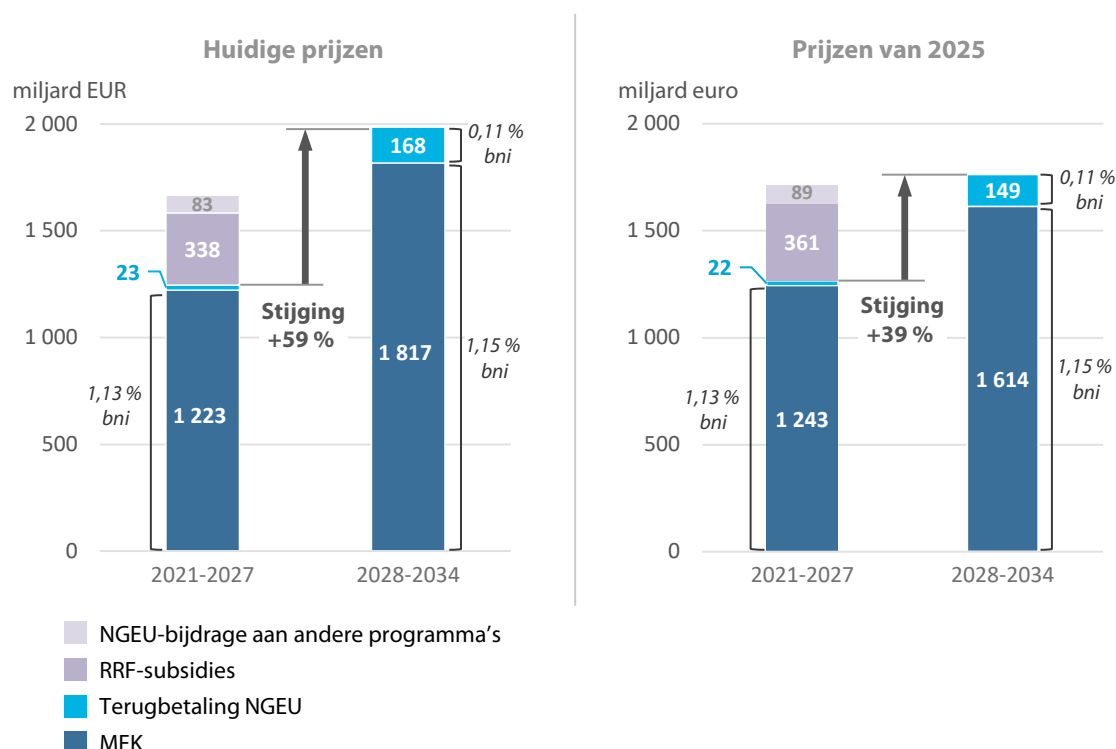
- Bij de jaarlijkse maxima voor vastleggingskredieten voor de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap wordt geen rekening gehouden met het feit dat ten minste 80 % van het flexibiliteitsbedrag in rubriek 1 pas beschikbaar zal zijn na de tussentijdse evaluatie van het MFK in 2031.
- De voorgestelde vereenvoudiging van de flexibiliteitsinstrumenten is over het algemeen in overeenstemming met onze eerdere aanbevelingen. Er blijven echter onzekerheden bestaan, zoals het ontbreken van een kwantitatieve beoordeling waarin de omvang en samenstelling van die instrumenten worden gekoppeld aan een analyse van het verwachte soort potentiële gebeurtenissen, de waarschijnlijkheid daarvan en de mogelijke impact.
- Het voorstel van de Commissie biedt een betere bescherming van de EU-begroting tegen afwijkingen van de inflatie. Wij wijzen op mogelijke gevolgen van de voorgestelde aanpassingsmethode, waarmee rekening moet worden gehouden bij het nemen van een definitief besluit hierover.
- De tijd die beschikbaar is voor de onderhandelingen over het MFK 2035+ is korter dan voor het huidige MFK, wat op basis van eerdere ervaringen een uitdaging kan zijn. Wij stellen voor om de termijn aan te passen aan de huidige regelingen.

Voorgestelde MFK-maxima voor de periode 2028-2034 (hoofdstuk 1, artikel 2)

Totale bedragen van het voorstel in vergelijking met het huidige MFK

- 06** De Commissie stelt een totaal MFK-maximum voor vastleggingen voor van 2 biljoen EUR in huidige prijzen of 1,8 biljoen EUR in prijzen van 2025. In vergelijking met de 1,2 biljoen EUR van het MFK 2021-2027 betekent dit een stijging van 59 % in huidige prijzen en 39 % in prijzen van 2025. Uitgedrukt als percentage van het bruto nationaal inkomen van de EU stijgen de MFK-maxima van 1,13 % tot 1,26 % (zie [figuur 1](#)).

Figuur 1 | Vergelijking van de vastleggingsmaxima tussen het huidige en het voorgestelde MFK

Opmerking: De bedragen van het MFK 2021-2027 omvatten niet de volgende bedragen van het REPowerEU-plan: de aanvullende subsidies in het kader van het emissiehandelssysteem (17,3 miljard EUR) en de reserve voor aanpassing aan de Brexit (1,6 miljard EUR) die boven de MFK-maxima uitkomen.

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Europese Commissie.

- 07** Met uitzondering van de kredieten die zijn gereserveerd voor de terugbetaling van NextGenerationEU-leningen, bedragen de resterende MFK-bedragen 1,8 biljoen EUR in huidige prijzen of 1,6 biljoen EUR in prijzen van 2025. Dit komt neer op een stijging van 11 % in huidige prijzen (173 miljard EUR) of een daling van 5 % in prijzen van 2025 (79 miljard EUR) in het financieringsniveau in het kader van het gezamenlijke [MFK 2021-2027 en de NextGenerationEU-subsidies](#). Wanneer deze bedragen worden berekend als percentage van het bruto nationaal inkomen van de EU en wanneer de terugbetaling van NextGenerationEU-leningen buiten beschouwing wordt gelaten, stijgen de MFK-maxima van 1,13 % naar een voorgestelde 1,15 %¹.

¹ Zie figuur 5.1 van [werkdokument van de diensten van de Commissie SWD\(2025\) 570 final/2](#).

Vereenvoudiging van de begrotingsarchitectuur

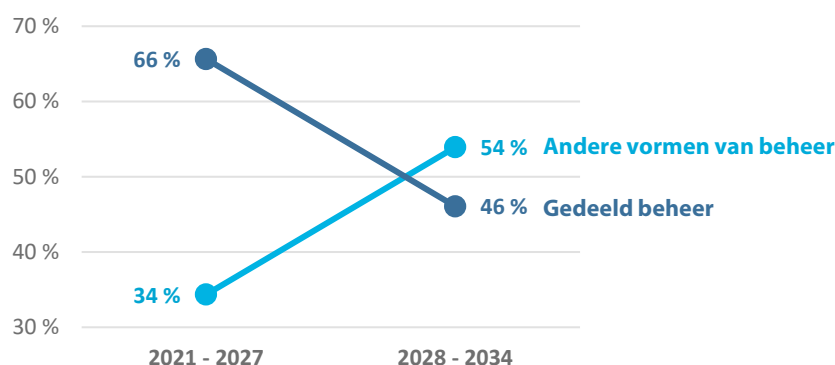
- 08** Het voorstel beoogt het begrotingskader te vereenvoudigen door het aantal rubrieken terug te brengen van zeven naar vier en het aantal programma's van 52 naar 16². Wij merken op dat het verminderen van het aantal programma's ook kan leiden tot vereenvoudiging voor de eindontvangers, omdat er in dat geval minder regelgeving van toepassing is. De mate van vereenvoudiging voor de eindontvangers zal echter afhangen van de wijze waarop de uitvoeringsvoorschriften en controleregelingen worden ontworpen en in de praktijk worden toegepast.

Begrotingstoewijzing onder gedeeld beheer en andere beheersvormen

- 09** Het aandeel van de uitgaven dat onder gedeeld beheer wordt uitgevoerd, zal naar verwachting aanzienlijk dalen: van ongeveer 66 % van de totale begroting in het kader van het MFK 2021-2027 tot 46 % in het huidige voorstel (zie [figuur 2](#)). Als gevolg daarvan zal het aandeel van de financiering dat onder andere beheersvormen (d.w.z. direct/indirect beheer) wordt uitgevoerd, aanzienlijk toenemen, voornamelijk door toewijzingen aan programma's die zijn gegroepeerd onder de rubriek "Concurrentievermogen". Naar onze mening kan deze verschuiving in uitvoeringsvormen naar centraal beheerde instrumenten gevolgen hebben voor de verantwoordingsstructuren. Deze uitbreiding van voornamelijk direct beheerde programma's vergroot de operationele verantwoordelijkheid van de Commissie aanzienlijk, die moet zorgen voor doeltreffende controles, verificatie van prestaties en monitoring voor een veel bredere portefeuille. Tegelijkertijd moet de Commissie ervoor zorgen dat zij over voldoende administratieve capaciteit beschikt om het risico van een vermindering van de controle-intensiteit te beperken en tijdig maatregelen te nemen naarmate de complexiteit en omvang van de programma's toenemen.

² SWD(2025) 570 final/2

Figuur 2 | Aandeel gedeeld beheer en andere beheersvormen in het huidige en voorgestelde MFK

Opmerking: Het totale aandeel gedeeld beheer en andere beheersvormen is exclusief het beheer en de terugbetaling van NextGenerationEU-leningen.

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Europese Commissie.

- 10** In het huidige MFK zijn de financiële toewijzingen voor sommige programma's onder direct beheer, zoals het programma Horizon Europa, gebaseerd op vergelijkende oproepen tot het indienen van voorstellen, wat in sommige gevallen tot geografische concentratie leidt. Zo ontvangen de zes grootste begunstigde lidstaten (Duitsland, Frankrijk, Spanje, Nederland, Italië en België) samen bijna 70 % van de totale begroting van Horizon Europa³. Daarnaast moet worden opgemerkt dat de begroting van rubriek 2 ("Concurrentievermogen, welvaart en veiligheid") meer dan verdubbeld zal worden, waardoor er wellicht aanvullende begeleidende maatregelen nodig zijn om een adequate absorptie van middelen te ondersteunen en in sommige gevallen te waarborgen.

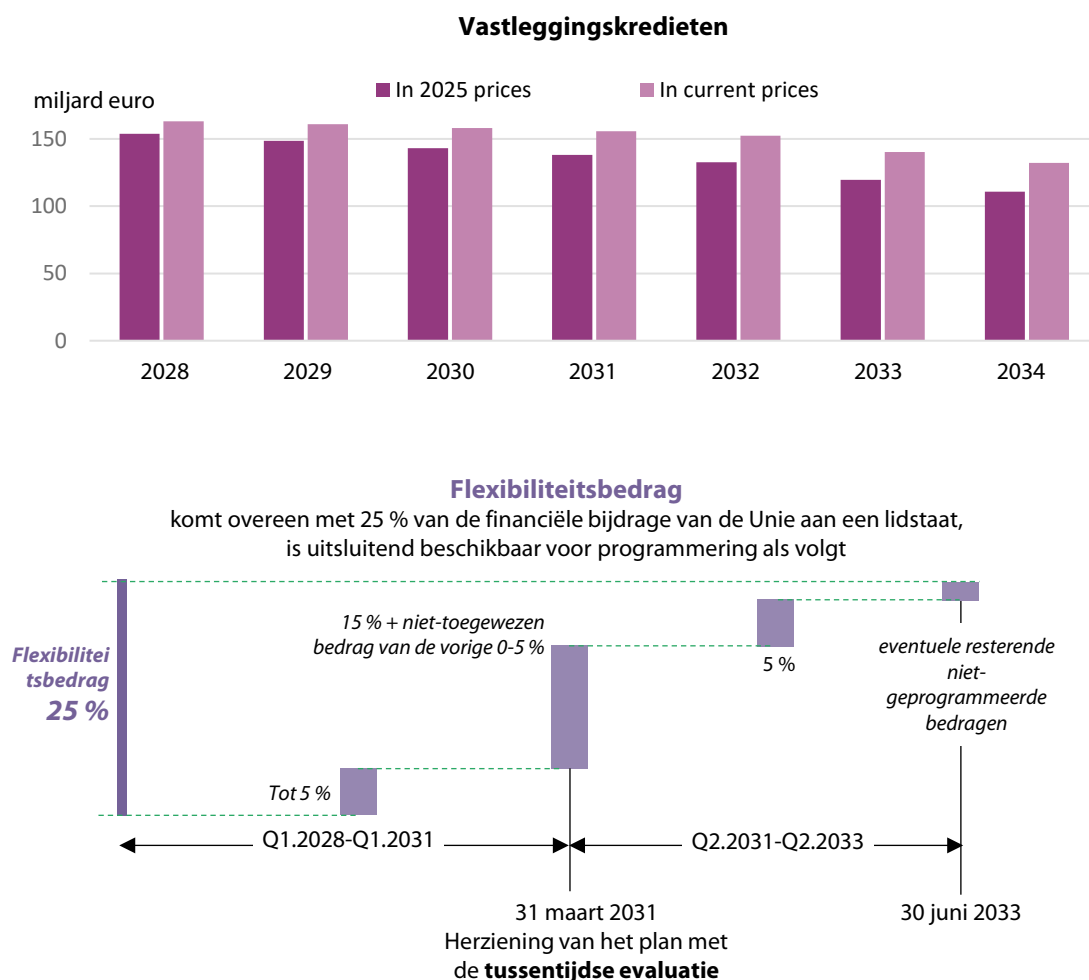
Profiel van de jaarlijkse vastleggingsmaxima

- 11** Het profiel van de jaarlijkse vastleggingsmaxima dat in de bijlage bij de voorgestelde MFK-verordening wordt gepresenteerd (zie [bijlage II](#)), laat een neerwaartse trend zien voor de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap in rubriek 1 (zie [figuur 3](#)). Artikel 14, lid 2, van het voorstel voor [Verordening \(EU\) 2025/565](#) (zie ook het komende advies van de ERK over dit voorstel) voorziet in een flexibiliteitsbedrag dat overeenkomt met 25 % van de ongeveer 865 miljard EUR die is toegewezen aan de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap. Het grootste deel hiervan (ten minste 20 % van de totale begroting voor de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap) zal pas beschikbaar komen bij de tussentijdse evaluatie in 2031. De geplande vastleggingsmaxima weerspiegelen niet het effect van dit flexibiliteitsbedrag op de beschikbare vastleggingen na 2031. Dit vermindert

³ [Horizon-dashboard van de Europese Commissie](#) — gegevens van 4 september 2025.

de voorspelbaarheid van de begroting voor de begunstigden en kan de langetermijnplanning bemoeilijken, de uitvoering vertragen en de absorptie beïnvloeden.

Figuur 3 | Vastleggingsprofiel voor rubriek 1 van het voorgestelde MFK

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Commissie.

- 12** Naar onze mening moet in het profiel van de jaarlijkse vastleggingsmaxima rekening worden gehouden met het tijdstip waarop het flexibiliteitsbedrag beschikbaar komt, teneinde een realistisch beeld te geven van het verwachte begrotingstraject en een gedegen financiële planning gedurende de gehele uitvoeringsperiode van het MFK te ondersteunen. Wij merken ook op dat de Commissie in het kader van de overeenkomst tussen de EU en Mercosur heeft voorgesteld dat de lidstaten bij de indiening van hun eerste plannen voor nationaal en regionaal partnerschap vanaf 2028 toegang krijgen tot maximaal twee derde van het bedrag dat normaal gesproken beschikbaar is voor de tussentijdse evaluatie (ongeveer 45 miljard EUR)⁴. Zo wordt ervoor gezorgd dat er vanaf 2028 aanvullende middelen beschikbaar zijn om tegemoet te komen aan de

⁴ OUTCOME document from the meeting on 7 January of EU agriculture Ministers, blz. 2.

behoeften van landbouwers en plattelandsgemeenschappen. Het gebruik van flexibilitetsbedragen voor beleidskeuzes nog voordat overeenstemming is bereikt over het MFK, ondermijnt de flexibiliteit van de begroting.

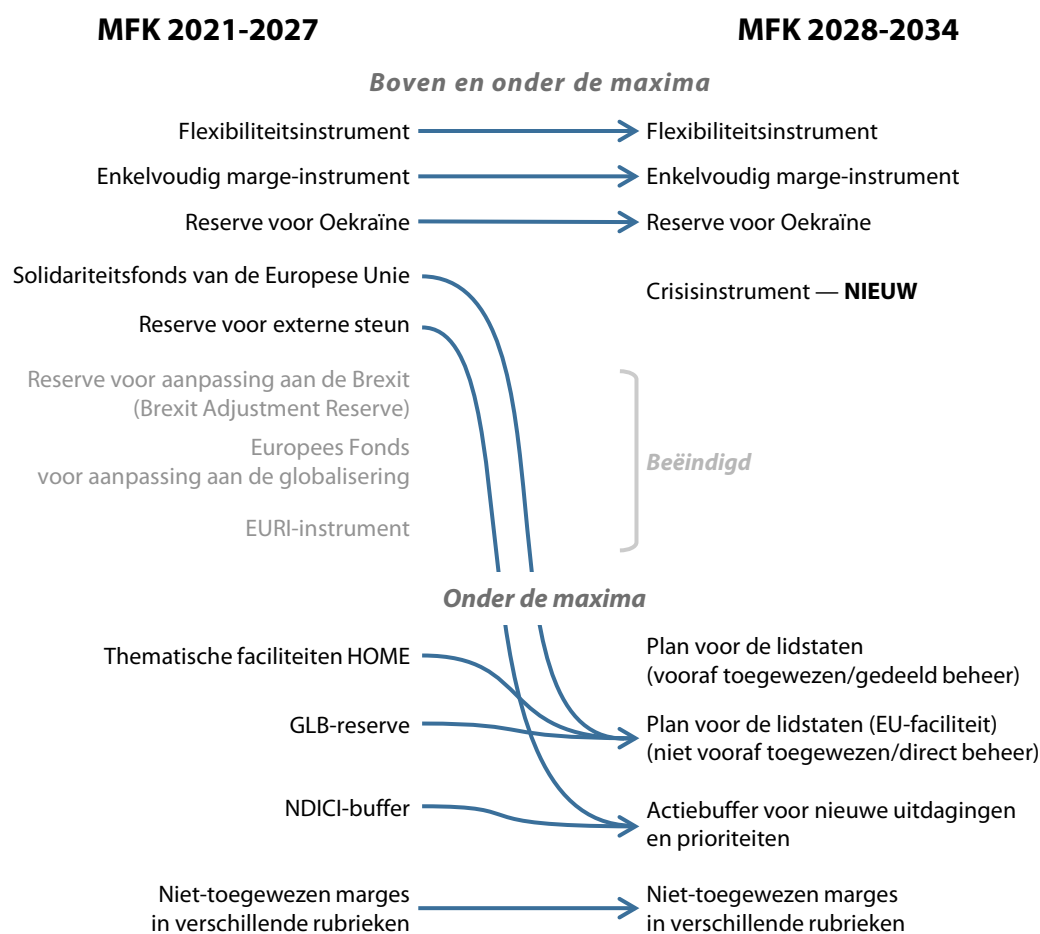
Aanpassing van de maxima voor gedeeld beheer

- 13** Het MFK-voorstel bevat niet de bepaling inzake “Aanpassing naar aanleiding van nieuwe regels of programma’s in gedeeld beheer” uit artikel 7 van het MFK 2021-2027. In dat artikel wordt bepaald dat indien nieuwe regels of programma’s in gedeeld beheer na 1 januari 2021 worden vastgesteld, de toegewezen bedragen die in 2021 niet zijn gebruikt, in gelijke delen naar elk van de jaren 2022 tot en met 2025 moeten worden overgedragen en de betrokken MFK-maxima dienovereenkomstig moeten worden aangepast. Het ontbreken van deze bepaling beperkt de mogelijkheid om vastleggingen over te dragen naar volgende perioden. Hoewel dit de lidstaten kan stimuleren om middelen tijdig te absorberen teneinde vrijmakingen te voorkomen en het bedrag aan niet-afgewikkelde vastleggingen te verminderen, kan het ook het risico op onregelmatige of inefficiënte uitgaven vergroten als gevolg van de toegenomen druk om middelen te absorberen⁵.

Flexibiliteit van de EU-begroting — speciale instrumenten (hoofdstuk 3)

- 14** Wij verwelkomen de inspanningen van de Commissie om het aantal instrumenten boven het MFK-maximum terug te brengen van acht naar vier (zie [figuur 4](#)) en om instrumenten voor rampenbestrijding in de MFK-maxima te integreren. Deze aanpak kan het begrotingsbeheer verbeteren door overlappingsen tussen instrumenten te verminderen en de voorspelbaarheid vergroten door de noodzaak te verminderen om aanvullende financiering boven het MFK-maximum aan te vragen. Hoewel dit niet wordt vermeld in de voorgestelde MFK-verordening, wordt een EU-faciliteit voorgesteld om de flexibiliteit van de EU-begroting bij het aanpakken van onvoorziene crises te vergroten en om de interventies uit de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap in [COM\(2025\) 565 final](#) aan te vullen. Extra flexibiliteit wordt ook voorgesteld met de buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten in [COM\(2025\) 551 final](#).

⁵ [Analyse 04/2025](#), paragrafen 56 en 57, en [Jaarverslag 2021](#), paragrafen 2.4 en 2.8.

Figuur 4 | Flexibiliteit in het MFK 2021-2027 en het MFK 2028-2034

Opmerking: Voor het nieuwe “crisisinstrument” verwijzen wij naar het aanstaande advies van de ERK over het voorstel voor een besluit betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2025) 574 final), en aanbeveling 1, punt b), van het speciaal verslag over de flexibiliteit van de EU-begroting.

Bron: SWD(2025) 570 final/2, blz. 35 en 36.

15 In ons speciaal verslag over de flexibiliteit van de EU-begroting⁶ bevelen wij aan dat de Commissie voor toekomstige MFK's een toekomstgerichte, op scenario's gebaseerde behoeftenanalyse verstrekt en uitlegt hoe de omvang van de gekozen instrumenten uit die analyse voortvloeit. In het huidige voorstel heeft de Commissie geen dergelijke kwantitatieve analyse verstrekt waarin de omvang en samenstelling van die instrumenten worden gekoppeld aan een analyse van het verwachte type potentiële gebeurtenissen waarop de flexibiliteit van de EU-begroting zou moeten kunnen inspelen, noch aan de waarschijnlijkheid en mogelijke gevolgen daarvan.

16 In het voorstel van de Commissie worden niet-thematische flexibiliteitsinstrumenten gehandhaafd die vergelijkbaar zijn met die in het huidige MFK 2021-2027, namelijk het

⁶ Speciaal verslag 18/2025, paragraaf 13, aanbeveling 1, punt b).

enkelvoudig marge-instrument en het flexibiliteitsinstrument. De financiering van het flexibiliteitsinstrument is verhoogd tot een vast bedrag van 2 miljard EUR per jaar, tegenover ongeveer 1,3 miljard EUR in het MFK 2021-2027 (in prijzen van 2025)⁷. Dit bedrag kan verder worden verhoogd door vrijmakingen en ontvangsten uit boetes en sancties⁸. Het voorstel maakt het ook mogelijk om ongebruikte jaarlijkse bedragen gedurende de gehele looptijd van het MFK ter beschikking te stellen, terwijl dit voorheen beperkt was tot het jaar $n+2$ ⁹. Hoewel deze wijzigingen de flexibiliteit kunnen vergroten, merken wij op dat de aanvullende financieringsbronnen inherent volatiel zijn: vrijmakingen zijn afhankelijk van de uitvoering van de begroting, terwijl de ontvangsten uit boetes en sancties afhankelijk zijn van de uitkomst van gerechtelijke procedures bij het Hof van Justitie. Daarom vormen zij geen stabiele of voorspelbare aanvullende financiering naast de vaste bedragen van het flexibiliteitsinstrument.

- 17** Wij hebben de Commissie ook aanbevolen om meer informatie te verstrekken over de potentiële gebeurtenissen die met de voorgestelde flexibiliteit van de EU-begroting moeten kunnen worden aangepakt¹⁰. Hoewel het voorstel deze details niet bevat, voorziet het werkdokument van de diensten van de Commissie niettemin in een nieuw sturingsmechanisme met een versterkte dialoog tussen het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie dat als leidraad zal dienen voor het gebruik van flexibiliteit om nieuwe prioriteiten en onverwachte behoeften aan te pakken¹¹. Of het gebruik van flexibiliteitsinstrumenten goed kan worden gerechtvaardigd, zal afhangen van de procedures van het sturingsmechanisme, die nog moeten worden ontwikkeld.

⁷ SWD(2025) 571 final/2, punt 3.1.

⁸ COM(2025) 571 final, artikel 7, lid 1, en artikel 8, leden 1 en 2.

⁹ MFK-verordening voor 2021-2027, artikel 12, lid 2.

¹⁰ Speciaal verslag 18/2025, aanbeveling 1, punt a).

¹¹ SWD(2025) 571 final/2, punt 3.4.

Specifieke opmerkingen

Jaarlijkse herwaardering van het MFK (hoofdstuk 2, artikel 4)

- 18** Het voorstel van de Commissie biedt een betere bescherming van de EU-begroting tegen hoge inflatie dan het MFK 2021-2027, waarin een vaste deflator van 2 % wordt toegepast, ongeacht de werkelijke inflatie. De nieuwe aanpak houdt rekening met mogelijke inflatoire volatiliteit, zoals die in de periode 2021-2023, en beoogt zowel de voorspelbaarheid van de begroting als de reële waarde van de maximumbedragen aan uitgaven te handhaven. Ook worden de uitdagingen aangepakt die wij in onze [jaarverslagen](#)¹² hebben gesignaleerd, waarin met name in 2023 werd opgemerkt dat de EU-begroting tegen eind 2025 ongeveer 13 % aan koopkracht zou kunnen verliezen.
- 19** De Commissie stelt voor om de maxima elk jaar met 2 % aan te passen wanneer de inflatie tussen 1 % en 3 % ligt. In andere gevallen moeten de maxima worden aangepast op basis van de werkelijke inflatie. De voorgestelde wijziging van de aanpassingsmethode komt in zekere mate tegemoet aan onze eerdere aanbeveling op dit gebied¹³. Een bandbreedte van één procentpunt rond de benchmark van 2 % stelt de maxima echter nog steeds bloot aan gematigde afwijkingen van de inflatie. Bij een inflatie tussen 1 % en 2 % zal de reële waarde van de begroting stijgen, en bij een inflatie tussen 2 % en 3 % zal de reële waarde van de begroting dalen. Bovendien kan de voorgestelde aanpassingsmethode in perioden met een inflatie van minder dan 1 % van invloed zijn op de voorspelbaarheid van de

¹² [Jaarverslag 2022](#), paragrafen 2.53 en 2.54, en [Jaarverslag 2023](#), paragrafen 2.66 en 2.67.

¹³ [Jaarverslag 2022](#), hoofdstuk 2.

begroting en de financiële planning. Met deze elementen moet rekening worden gehouden bij het nemen van een definitief besluit over de aanpassingsmethode.

- 20** Hoewel de MFK-verordening voorziet in een jaarlijkse inflatiecorrectie van de uitgavenmaxima, worden sectorale programma's vastgesteld met begrotingen die zijn uitgedrukt in lopende prijzen en die niet automatisch worden geïndexeerd. De stijging van de inflatie in de periode 2021-2023 heeft de waarde van programma's zoals Erasmus+ en Horizon Europa uitgehold. Om de EU-begroting adequaat te beschermen tegen hoge inflatie, stellen wij voor om voor dergelijke programma's rekening te houden met het inflatie-effect.

Herziening van het MFK (hoofdstuk 4, artikelen 9-12)

- 21** In het voorstel zijn enkele bepalingen uit het overeenkomstige artikel van de MFK-verordening 2021-2027 komen te vervallen. Het gaat onder meer om de verplichting om de mogelijkheden voor een herschikking van onderbenutte middelen binnen de betrokken rubriek te onderzoeken alvorens deze te herzien, en de verplichting om een verhoging van de middelen voor een bepaalde rubriek te compenseren door een verlaging van de middelen voor een andere rubriek¹⁴. Wij zijn van mening dat deze bepalingen hebben bijgedragen tot begrotingsdiscipline en -efficiëntie en daarom moeten worden gehandhaafd (zie *bijlage I*).

¹⁴ Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027, artikel 13, leden 3 en 4.

Uiterste termijn voor het indienen van een voorstel voor het MFK 2035+ (hoofdstuk 5, artikelen 13 en 14)

- 22** In de twee vorige MFK-verordeningen zijn langere termijnen vastgesteld voor de indiening van de voorstellen van de Commissie, namelijk tussen tweeënhalf¹⁵ en drie¹⁶ jaar vóór de aanvang van de desbetreffende MFK's. Het voorstel voor het MFK 2014-2020¹⁷ werd op 29 juni 2011 gepubliceerd en op 2 december 2013 goedgekeurd. Het voorstel voor het MFK 2021-2027¹⁸ werd op 2 mei 2018 gepubliceerd en op 17 december 2020 goedgekeurd.
- 23** In artikel 13 stelt de Commissie 1 juli 2033 voor als uiterste termijn voor het indienen van een voorstel voor een nieuw MFK, dat 18 maanden later (in januari 2035) van start gaat. Het kan een uitdaging zijn om vóór deze termijn overeenstemming te bereiken. Daarom stellen wij voor om de termijn aan te passen aan de huidige regelingen, zodat het MFK kan worden uitgevoerd (zie *bijlage I*).

Dit advies werd door de Rekenkamer te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 22 januari 2026.

Voor de Rekenkamer

Tony Murphy
President

¹⁵ Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad, artikel 21, waarin het volgende wordt bepaald: "Vóór 1 juli 2025 dient de Commissie een voorstel in voor een nieuw meerjarig financieel kader" (d.w.z. 1 januari 2028).

¹⁶ Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad, artikel 25, waarin het volgende wordt bepaald: "Vóór 1 januari 2018 dient de Commissie een voorstel in voor een nieuw MFK" (d.w.z. 1 januari 2021).

¹⁷ COM(2011) 398 definitief.

¹⁸ COM(2018) 322 final.

Bijlagen

Bijlage I — Lijst van publicaties van de ERK waarnaar in dit advies wordt verwezen

Jaarverslagen over de uitvoering van de EU-begroting — betreffende de begrotingsjaren 2020-2023

Speciaal verslag 18/2025 — Flexibiliteit van de EU-begroting — Bood ruimte voor aanpak van onvoorziene uitdagingen, maar kader is te complex

Analyse 04/2025 — De toekomst van het cohesiebeleid van de EU: lessen trekken uit het verleden

Bijlage II — Voorgestelde wijzigingen voorzien van opmerkingen

Tabel 1 | Voorgestelde wijzigingen voorzien van opmerkingen

Tekst van het voorstel	Voorgestelde wijziging	Opmerkingen
Artikel 9 Herziening van het MFK om ervoor te zorgen dat het maximum van de eigen middelen in acht wordt genomen [...] 2. Als algemene regel worden de in lid 1 bedoelde voorstellen tot herziening van het MFK vóór het begin van de begrotingsprocedure voor het betrokken begrotingsjaar of het eerste van de betrokken begrotingsjaren ingediend en goedgekeurd. 3. Bij een herziening van het MFK overeenkomstig lid 1 wordt een passende verhouding tussen vastleggings- en betalingskredieten gehandhaafd.	Artikel 9 Herziening van het MFK om ervoor te zorgen dat het maximum van de eigen middelen in acht wordt genomen [...] 2. Als algemene regel worden de in lid 1 bedoelde voorstellen tot herziening van het MFK vóór het begin van de begrotingsprocedure voor het betrokken begrotingsjaar of het eerste van de betrokken begrotingsjaren ingediend en goedgekeurd. 3. Bij een voorstel tot herziening van het MFK overeenkomstig lid 1 worden de mogelijkheden onderzocht voor eenerschikking van uitgaven tussen de programma's die onder de rubriek vallen waarop de herziening betrekking heeft, met name op basis van een verwachte onderbesteding van de kredieten. 4. Bij elke herziening van het MFK overeenkomstig lid 1 wordt rekening gehouden met de mogelijkheid om een verhoging van het maximum	Wij stellen voor om de bepalingen van het huidige MFK (artikel 13, leden 3 en 4) op te nemen als waarborgen voor begrotingsdiscipline en -efficiëntie (zie paragraaf 21).

Tekst van het voorstel	Voorgestelde wijziging	Opmerkingen
	van een rubriek te compenseren met een verlaging van het maximum van een andere rubriek. 5. Bij een herziening van het MFK overeenkomstig lid 1 wordt een passende verhouding tussen vastleggings- en betalingskredieten gehandhaafd.	
Artikel 13 Overgang naar het volgende MFK Uiterlijk op 1 juli 2033 dient de Commissie een voorstel in voor een nieuw MFK.	Artikel 13 Overgang naar het volgende MFK Uiterlijk op 1 juli 2032 dient de Commissie een voorstel in voor een nieuw MFK.	Wij stellen voor om de onderhandelingstermijn te verlengen, in overeenstemming met het vorige MFK (zie paragraaf 23).

Bijlage III — Voorgestelde MFK-maxima

BIJLAGE

MEERJARIG FINANCIËEL KADER (EU-27)

(miljoen EUR — prijzen van 2025)

VASTLEGGINGSKREDIETEN	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totaal 2028-2034
1. Economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw, rurale en maritieme welvaart en veiligheid	153 681	148 610	143 153	138 137	132 563	119 607	110 652	946 404
2. Concurrentievermogen, welvaart en veiligheid	63 017	75 108	75 335	77 530	77 141	77 416	76 658	522 205
3. Europa in de wereld	23 138	23 213	23 166	27 174	31 132	31 103	31 074	190 000
4. Administratie	14 083	14 397	14 746	14 980	15 205	15 415	15 621	104 447
TOTAAL VASTLEGGINGSKREDIETEN	253 919	261 328	256 400	257 822	256 041	243 541	234 005	1 763 056
TOTAAL BETALINGSKREDIETEN	254 393	277 805	269 054	259 983	241 498	234 421	223 815	1 760 969

(Miljoen EUR — lopende prijzen met een deflator van 2 %)

VASTLEGGINGSKREDIETEN	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totaal 2028-2034
1. Economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw, rurale en maritieme welvaart en veiligheid	163 088	160 860	158 053	155 565	152 274	140 140	132 240	1 062 220
2. Concurrentievermogen, welvaart en veiligheid	66 875	81 300	83 176	87 312	88 611	90 706	91 614	589 594
3. Europa in de wereld	24 555	25 127	25 578	30 603	35 761	36 442	37 137	215 203
4. Administratie	14 945	15 584	16 281	16 870	17 466	18 062	18 669	117 877
TOTAAL VASTLEGGINGSKREDIETEN	269 463	282 871	283 088	290 350	294 112	285 350	279 660	1 984 894
TOTAAL BETALINGSKREDIETEN	269 964	300 706	297 058	292 784	277 406	274 662	267 480	1 980 060

Bron: Voorstel voor een MFK-verordening (COM(2025) 571 final), bijlage I.

Woordenlijst

Term	Definitie/verklaring
Constate prijzen van 2025	Cijfers die zijn aangepast aan een vast, constant prijsniveau voor een bepaald referentiejaar, in dit geval 2025, waardoor het eenvoudiger wordt om het volume of de koopkracht van een begroting tussen verschillende jaren of MFK-perioden te vergelijken.
Deflator	Statistisch instrument dat wordt gebruikt om historische prijzen aan te passen om rekening te houden met latere inflatie, zodat prijzen in de loop van de tijd kunnen worden vergeleken.
Direct beheer	Beheer van een EU-fonds of -programma door de Commissie alleen, in tegenstelling tot gedeeld beheer of indirect beheer.
Enkelvoudig marge-instrument	Speciaal instrument van de EU waarmee niet-gebruikte kredieten van voorgaande jaren of, als laatste redmiddel, van het lopende jaar en toekomstige jaren in de begroting kunnen worden opgenomen.
Flexibiliteitsinstrument	Financieringsbron voor duidelijk geïdentificeerde uitgavenposten die niet door de jaarlijkse EU-begroting kunnen worden gedekt zonder de betrokken maxima te overschrijden.
Gedeeld beheer	Methode om de EU-begroting te besteden waarbij de Commissie, anders dan bij direct beheer, delegeert aan de lidstaat maar toch de eindverantwoordelijkheid houdt.
Huidige prijzen	Cijfers uitgedrukt in hun werkelijke monetaire waarde in het jaar waarin de betaling wordt verricht.
Indirect beheer	Methode om de EU-begroting uit te voeren waarbij de Commissie uitvoeringstaken toevertrouwt aan andere entiteiten (zoals niet-EU-landen en internationale organisaties).
Meerjarig financieel kader	Het uitgavenplan van de EU waarin prioriteiten (op basis van beleidsdoelstellingen) en maxima worden vastgesteld, over het algemeen voor zeven jaar. Het biedt de structuur waarbinnen jaarlijkse EU-begrotingen worden vastgelegd en beperkt de uitgaven voor elke uitgavencategorie.
NextGenerationEU	Financieringspakket om de EU-lidstaten te helpen herstellen van de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-pandemie.
Werkdocument van de diensten van de Commissie	Niet-bindend document van de Commissie dat is opgesteld om te worden besproken binnen of buiten de instelling.

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2026

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt daarom dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechthebbende mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Omslag — © butenkow/stock.adobe.com.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam “europa.eu” bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

HTML	ISBN 978-92-849-6657-8	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/3148018	QJ-01-26-004-NL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6658-5	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/8474839	QJ-01-26-004-NL-N

CITEERWIJZE

Europese Rekenkamer, [Advies 03/2026](#) “over het voorstel voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034 ([COM\(2025\) 571 final](#))”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2026.

Dit advies werd uitgebracht op grond van artikel 287, lid 4, VWEU, waarin is bepaald dat de Europese Rekenkamer moet worden geraadpleegd op verzoek van een van de overige EU-instellingen. Het betreft het voorstel voor een nieuwe verordening tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034, (COM(2025) 571 final), dat op 16 juli 2025 door de Europese Commissie is ingediend.

Het doel van dit advies is om opmerkingen te maken over het ontwerp van het voorstel, teneinde te waarborgen dat het toekomstige meerjarig financieel kader begrotingsdiscipline, gezond financieel beheer en verantwoordingsplicht bevordert en de EU-begroting op passende wijze beschermt tegen de gevolgen van inflatie.

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/contact
Website: eca.europa.eu
Social media: @EUauditors

EUROPESE
REKENKAMER

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie